

Krista Mikkonen vihr

Kirjallinen kysymys sosiaali- ja terveismaksujen kasvusta

Eduskunnan puhemiehelle

Yhä useampi ihminen ei pysty selviytymään sosiaali- ja terveismenoistaan. Hallitus on vuoden 2016 alusta korottanut lääkekorvausten ja sairausvakuutuksesta korvattavien matkojen omavastuuta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelumaksuja. Samalla myös sosiaali- ja terveystalvelumaksujen rästiin jääminen on lisääntynyt.

Hallitus päätti vuoden 2016 alusta korottaa terveyskeskus- ja sairaalamaksujen enimmäismääriä jopa 27,5 prosenttia. Saman vuoden alusta lääkekorvauksia on saanut vasta 50 euron alkuomavastuun täyttymisen jälkeen ja lääkekohtaisia omavastuita nostettiin. Matkakorvausten omavastuut nousivat 16 eurosta 25 euroon yhdensuuntaista matkaa kohti ja matkakorvausten katto nousi 300 euroon vuotta kohti. Terveystalveluiden asiakasmaksujen vuosittainen katto on pienituloisen kannalta varsin korkea, 691 euroa, ja vielä maksukaton tultua vastaan sairaalat voivat periä hoidosta ylläpitomaksua, joka voi olla yli 20 euroa päivää kohti.

Yhteen laskettuna lääkkeiden, matkakorvausten ja sosiaali- ja terveystalvelumaksujen maksukatot mahdollistavat 1 600 euron sosiaali- ja terveystalvelut vuotta kohden. Tämän päälle tulevat vielä ne maksut, jotka eivät maksukattoon sisälly. Tämä on pienituloiselle paljon. Samaan aikaan hallitus on leikannut muun muassa kansaneläkkeen, työttömyysturvan, asumislisän ja vammaistuen tasosta.

Sosiaali- ja terveystalvelujen kasvu ja perusturvan heikennykset näkyvät ulosottotilastoissa. Valtakunnanvoudinviraston tilastot osoittavat, että ulosottoon menneiden sosiaali- ja terveystalvelumaksujen kasvu on ollut poikkeuksellisen nopeaa. Ulosottoon on mennyt terveyskeskus- ja hammashoitomaksuja, muita sosiaali- ja terveystalvelumaksuja sekä päivähoito- ja kotitalvelumaksuja. Vuonna 2016 rästiin jääneistä lähes 400 000 laskusta liki kolmasosa on maksuja sairaala- ja laitoshoidosta. Sairaalamaksuja meni viime vuonna ulosottoon 30 % edellisvuotta enemmän. Asiakasmaksuista johtuvia ulosottoja puolestaan oli viime vuonna 14 % kaikista ulosottoasioista.

Suomen perustuslaki takaa jokaiselle oikeuden sosiaali- ja terveystalveluihin. Tämä oikeus ei saa jäädä toteutumatta korkeiden asiakas- tai lääkemaksujen tai pienituloisuuden vuoksi. Sosiaali- ja terveystalvelut eivät myöskään saisi johtaa maksukyvyttömyyteen tai ulosottoon. Se, että näin tapahtuu koko ajan useammin, osoittaa, että maksujen taso on tällä hetkellä liian korkea.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 371/2017 vp

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä sosiaali- ja terveystmaksujen kohtuullistamiseksi ja sen varmistamiseksi, että jokaisen oikeus sosiaali- ja terveyspalveluihin toteutuu ja aikooko hallitus yhdistää maksukatot, jotta sairauden aiheuttamat kulut eivät nouse kenellekään kohtuuttomiksi?

Helsingissä 18.9.2017

Krista Mikkonen vihr